

Бектилди:
КР ССМнын 2020-жылдын
«_____» _____
№ _____ буйругу менен

СТАНДАРТТЫК ОПЕРАЦИЯЛЫК ПРОЦЕДУРА

Гипертониялык оорулуу бейтаптарды алып баруу боюнча медициналык айымдар үчүн

Саламаттык сактоонун БМСЖ уюмдарында Гипертониялык оорулуу бейтаптарды дарылоо боюнча стандарттык операциялык процедура (мындан ары - СОП) - эл аралык сунуштамалардын жана жергиликтүү ченемдик-методикалык документтердин негизинде иштелип чыккан.

БАГЫТЫ:

СОП медициналык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын камсыздоо системасынын ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана бардык адистердин иш-аракеттерин стандартташтырууга, ошондой эле ишти аткаруу учурунда кетирилген каталар менен байланыштуу тобокелдиктерди азайтууга багытталган.

АТКАРУУ БОЮНЧА ТАЛАПТАР

Аракеттенүү мезгилинде СОПту аткаруу милдеттүү болуп саналат, аны аткаруудан баш тартуунун жүйөөсү айтылып, документке түшүрүлүп, КР Саламаттык сактоо министрлиги менен макулдашуусу зарыл. Зарылчылыгына жараша СОП кайрадан каралып чыгып, КР ССМнын макулдугу боюнча өзгөртүлүүсү ыктымал.

Гипертониялык оору – келип чыгуу себеби так аныкталбаган, дээрлик кандайдыр бир симптом жаратпаган өнөкөт оору; негизги көрсөткүчү катары артериалдык кан басымынын жогорулашын көрсөтүүгө болот. Бара-бара жүрөк, мээ, бөйрөк, артерия жана көз өңдүү бута органдарды патологиялык процесске тартат.

Максаты: Алдын ала диагноз коюу жана абалы турукташканча коюлган диагнозго жараша пациентти дарылоо иштеринин тактикасын аныктоо.

Жабдылышы: медайымдык кабыл алуу кабинетинин жабдылышына ылайык

Аракеттердин алгоритми:

1. Бейтап менен учурашуу
2. Бейтап менен жылуу мамиле түзүү
3. Анамнез топтоо (жашоо-тирлик, оору, тукум куучулук, аллергологиялык анамнез, ошондой эле аялдардан гинекологиялык анамнез)

Кабыл алуу учурунда маалыматтарды топтоо:
Бейтаптан төмөнкүлөр туурасында сурап билүү:

- диетанын сакталышы, тамактаруу режими;
- күн ичиндеги физикалык күч жумшоолор;
- өткөрүлгөн дарылоо иштери, врач тарабынан дайындалган дары каражаттарынын кабыл алынышы;
- кан, сийдик, кандагы кант, холестеринге карата анализ өткөрүүнүн узактыгы, ЭКГ;
- бейтапта АБ өлчөө үчүн аппараттын болуусу, аны пайдалана билүүсү;
- буга чейин жана азыркы учурда «Пациенттер мектебине» баруусу;
- бейтапта «Бейтапка байкоо жүргүзүү» күндөлүгүнүн болуусу;
- буга чейин гипертониялык кризистин болуусу, алардын себептери жана белгилери;

- өзүнө жардам берүү таалими;
- текшерүү учурундагы пациенттердин арыздары.

Пациентти текшерүү:

- жалпы ахыбалды баалоо, бейтаптын ал жайын аныктоо;
- ДМИни аныктоо, бел өлчөмү;
- шишиктердин бар же жок экендигин аныктоо;
- артериалдык кан басымын өлчөө, ЖЖЖ, ЧД, пульстун;
- ЭКГ тартуу (көрсөткүчтөр боюнча);
- кандагы холестерин өлчөмүн аныктоо.

4. Медайымдык (алдын алуучу) диагноз коюу жана гипертониялык оору учурунда медайымдык процесс боюнча келечекте кабыл алынуучу чаралар.

5. Бейтапты текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча аныкталган патологиялар боюнча маалыматты үй-бүлөлүк дарыгерге билдирүү.

5. Медайымдык кийлигишүүлөр, бейтаптын үй-бүлөсү менен иш алып барууларды кошо алганда:

- бейтап жаткан бөлмөнү күн сайын нымдуу чүпүрөк менен сүртүп туруу, имарат жайды желдетүү зарылчылыгы тууралуу баарлашуу;
  - бейтап жана анын жакын туугандары менен тамак-аштын өзгөчөлүктөрү тууралуу баарлашуу, тузсуз диетага отуруп, туура тамактануу боюнча сунуш айтуу.
  - бейтапты зыяндуу адаттардан арылууга ынандыруу;
  - физикалык күч жумшоо зарыл экендигине ынандыруу;
  - салмак көбөйүп, семирүү орун алса ДМИни контролдоо,
    - оорунун себептери, келип чыгуусу жана өтүшүп кетүүлөрү жөнүндө баарлашуу;
  - бейтапка такай байкоо жүргүзүү, өзүн-өзү текшерүү күндөлүгүнө АБ көрсөткүчтөрү, күн ичинде талап кылынган азыктар, кабыл алынган терапия, ал жайдын өзгөрүшү тууралуу жазып туруу зарылчылыгы тууралуу айтуу;
  - мезгил-мезгили менен үй-бүлөлүк врачтын текшерүүсүнөн өтүп турууну сунуштоо;
  - «Пациенттин мектебинде» сабак алуусун сунуштоо;
  - гипертониялык кризистин себептери жана симптомдору жөнүндө бейтапты кабардар кылуу;
  - ал жай бир аз начарлап, АБ көрсөткүчү жогору боло калган учурларда бейтапты дарылоо медициналык кызматкерге кайрылууга ынандыруу;
  - бейтапты жана анын жакын туугандарын окутуу:
    - пульсту контролдоого,
    - кан басымын туура өлчөөгө,
  - бейтап адамга камкордук көрүүчү үй-бүлө же жеке адам гипертониялык кризистин алгачкы белгилерин айырмалай, ошондой эле биринчи жардам көрсөтө билүүсү зарыл;
6. Экинчи ирет текшерүү иштеринин күнүн белгилөө.

7. Амбулатордук картага (электрондук картага) текшерүү иштеринин жыйынтыгы тууралуу жазуу.

Натыйжалуулук индикаторлору: турукташтыруу/жакшыртуу/бейтаптын сакайышы, ооруну алгачкы баскычтарында аныктоо